

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДНУ «ІНСТИТУТ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗМІСТУ ОСВІТИ»
ДУ «НАУКОВО-МЕТОДИЧНИЙ ЦЕНТР ВИЩОЇ ТА ФАХОВОЇ
ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ»
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**МАТЕРІАЛИ
Всеукраїнської науково-практичної конференції
здобувачів вищої освіти**

МОЛОДЬ – АГРАРНИЙ НАУЦІ І ВИРОБНИЦТВУ

**Інноваційні технології в агрономії, землеустрої,
електроенергетиці, лісовому та садово-парковому
господарстві**

19 травня 2022 року

Біла Церква
2022

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Шуст О.А., д-р екон. наук, професор.
Варченко О.М., д-р екон. наук, професор.
Мерзлов С.В., д-р с.-г. наук, професор.
Димань Т.М., д-р с.-г. наук, професор.
Зубченко В.В., канд. екон. наук.
Хахула В.С., канд. с.-г. наук, доцент.
Панченко Т.В., канд. с.-г. наук, доцент.
Ластовська І.О., канд. с.-г. наук.
Куманська Ю.О., канд. с.-г. наук.
Олешко О.Г., канд. с.-г. наук, доцент.

Відповідальна за випуск – **Олешко О.Г.**, канд. с.-г. наук.

Молодь – аграрній науці і виробництву. Інноваційні технології в агрономії, землеустрої, електроенергетиці, лісовому та садово-парковому господарстві: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції здобувачів вищої освіти, 19 травня 2022 року. Білоцерківський НАУ. 101 с.

Збірник підготовлено за авторською редакцією доповідей учасників конференції без літературного редагування. Відповідальність за зміст поданих матеріалів та точність наведених даних несуть автори.

Ел. адреса: <http://science.btsau.edu.ua/taxonomy/term/34>

4. Harkness C., Semenov M., Areal F. Adverse weather conditions for UK wheat production under climate change. *Agricultural and Forest Meteorology*. 2020. 1078622. P. 282–283. DOI: [10.1016/j.agrformet.2019.107862](https://doi.org/10.1016/j.agrformet.2019.107862)
5. Хоменко Л.О., Сандецька Н.В. Джерела комплексної стійкості пшениці озимої (*Triticum aestivum* L.) у селекції на адаптивність. *Plant Varieties Studying and Protection*. 2018. No 14(3). P. 270–276. DOI: 10.21498/2518-1017.14.3.2018.145289.
6. Лихочвор В.В., Проць Р.Р. Озима пшениця. Львів: НВФ “Українські технології”, 2006. 216 с.
7. Бурденюк-Тарасевич Л.А., Лозінський М.В. Формування довжини головного колосу в лній пшениці озимої різного еколого-географічного походження. *Агробіологія*. 2013. № 11 (104). С. 30–33.
8. Пшениця / Животков Л.А. и др. Киев: Урожай, 1989. 320 с.
9. Лозінський М.В., Устинова Г.Л. Особливості формування довжини колоса головного стебла сортами різних груп стиглості пшениці (*T. aestivum*) озимої. *Аграрна освіта та наука: досягнення, роль, фактори росту. Інноваційні технології в агрономії, агрохімії та екології: матеріали міжнар. наук.-практ. конф. Біла Церква, 31 жовт. 2019 р.* С. 16–17.
10. Методика Державного сортовипробування сільськогосподарських культур (Зернові, круп’яні та зернобобові культури) / під ред. В.В. Волкодава. Київ. 2001. Вип. 2. 65 с.
11. Доспехов Б.А. Методика полевого опыта. Москва, 1985. 351 с.
12. Филатенко А.А., Шитова И.П. Широкий унифицированный классификатор СЭВ рода *Triticum* L / под. ред. В.А. Корнейчук. Ленинград, 1989. 44 с.

УДК 633.11«324»

ГАНГУР І.В., САВЕГА Д.Є., магістранти

Науковий керівник – **ПАНЧЕНКО Т.В.,** канд. с.-г. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

ЕКОНОМІЧНА ЕФЕКТИВНІСТЬ ВИРОЩУВАННЯ ОЗИМОЇ ПШЕНИЦІ СОРТІВ БОГДАНА ТА КОЛОС МИРОНІВЩИНИ ЗА РІЗНИХ ПОПЕРЕДНИКІВ В УМОВАХ НВЦ БНАУ

В Україні виробництво зерна є провідною галуззю сільського господарства, від обсягів якої значно залежить економіка господарств, тому перед агропромисловим комплексом регіону стоїть найважливіше завдання – значно збільшити обсяги виробництва зерна і озимих культур. За результатами порівняльної економічної ефективності встановлено, що добір попередників пшениці озимої у сівозмінах Центрального Лісостепу України є позитивним малозатратним фактором. Виявлено, що більш економічно вигідно вирощувати сорт Богдана, який дав вищу урожайність від 5,7 до 6,3 ц/га, дещо кращу якість зерна, (вміст клейковини вищий на 1,7–1,9 %), але це не підвищило реалізаційну ціну, бо група якості зерна за вмістом клейковини 25,5–26,0 та 27,2–27,9 залишилася однаковою.

Ключові слова: пшениця озима, сорт, попередник, економічна ефективність, прибуток, рентабельність.

Економічний аналіз запровадження чи дослідження технологій, їх складових частин дозволяє визначити не тільки технологічну доцільність цього процесу, але й вигідність та перспективність його як засобу отримання певного прибутку. Це в сучасних ринкових відносинах дуже важливо, якщо спрацьовують економічні механізми регулювання прибутку, а не застарілі схеми реалізаційних цін, побудованих на державній монополії. Тільки налагодження біржових цін у середині держави та доступ товаровиробника до світових бірж може виявити справжню ціну отриманої продукції і відповідно обґрунтовану собівартість та рентабельність такої продукції [1].

Дотримання сівозміни та правильний добір попередників це один з найдешевших способів зростання урожайності і якості зерна та покращення економічних показників [2, 3]. Часто, а можливо і завжди, так і було, доцільність запровадження тієї чи іншої технології сорту, добрив та інших складових у виробництві зерна визначалась величиною урожайності та якості продукції, а потім вже зверталися до економічних показників. Проте кожен господар за ринкової економіки думає більше не про біологічні можливості впроваджуваного сорту, а про економічні. Враховуючи, що господарству важливо не тільки скільки виростить воно продукції, але ще як її реалізує, що покладе на свій банківський рахунок. Враховуючи це, ми й підраховали оптимальні показники (таблиця 1) вирощування пшениці озимої сортів Руслана та Колос Миронівщини після попередників сої на зерно та гірчиці білої на зерно.

Таблиця 1 – Економічна ефективність вирощування сортів пшениці озимої Богдана та Колос Миронівщини після сої на зерно та гірчиці білої

Попередник озимої пшениці	Сорт	Середня урожайність за два роки, ц/га	Витрати на 1 га, грн.	Вартість продукції в цінах 2021 р., грн.	Прибуток, грн.	Собівартість 1 церна, грн.	Рентабельність, %
Соя на зерно (контроль)	Богдана (контроль)	46,2	9175,00	32340,00	23165,00	198,59	252,48
	Колос Миронівщини	51,9	10100,00	36330,00	26230,00	194,61	259,70
Гірчиця біла на зерно	Богдана	47,7	8950,00	33390,00	24440,00	187,63	273,07
	Колос Миронівщини	54,0	9860,00	37800,00	27940,00	182,59	283,37

Сприятлива дія добору попередників для сортів пшениці озимої допомогла отримати найвищі показники економічної ефективності.

Результати обрахунків економічної ефективності, зроблені разом зі спеціалістами економічної служби господарства, показують, що по обох попередниках більш економічно вирощувати сорт Богдана, який дав вищу урожайність від 5,7 до 6,3 ц/га, дещо кращу якість зерна, (вміст клейковини вищий на 1,7–1,9 %), але це не підвищило реалізаційну ціну, бо група якості зерна за вмістом клейковини 25,5–26,0 та 27,2–27,9 залишилася однаковою.

Не зважаючи на однокову реалізаційну ціну зерна обох сортів, більший прибуток отримано після обох попередників за вирощування сорту Колос Миронівщини, який склав відповідно 26230,00 та 27940,00 грн./га, що й забезпечило вищу рентабельність (252,48 та 250,70 % проти 273,07 та 283,37 %) його вирощування порівняно з сортом Богдана.

Собівартість та рентабельність вирощування озимої пшениці сортів Богдана та Колос Миронівщини після гірчиці білої на зерно є нижча відповідно на 2,2 та 2,1 грн./ц, рентабельність вища на 9,3 та 10 % порівняно з вирощуванням після сої на зерно. Щодо сортів, то кращим за економічними показниками після обох попередників був сорт Колос Миронівщини, собівартість якого була нижчою на 1,1 грн./ц, а рентабельність вища на 4,3 % по попереднику соя на зерно за розміщення цього сорту по ріпаку озимому на зерно. Вища рентабельність була і за вирощування обох сортів після гірчиці білої на зерно.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Серета І.І. Урожайність та економічна ефективність вирощування пшениці озимої понепарових попередниках. Бюлетень інституту зернового господарства. Дніпропетровськ: Інститут зернового господарства, 2012. № 3. С. 103–107.
2. Панченко Т., Новохацький М., Бондаренко А. Накопичення вологи та поживних речовин у ґрунті залежно від попередників пшениці озимої в умовах центрального Лісостепу України. Техніко-технологічні аспекти розвитку та випробування нової техніки і технологій для сільського господарства України. збірник наук. пр. ДНУ «Український науково-дослідний інститут прогнозування та випробування техніки і технологій для сільськогосподарського виробництва імені Леоніда Погорілого» (УкрНДІПВТ ім. Л. Погорілого). Дослідницьке, 2018. Вип. 23 (37). С. 174–179.
3. Бузинний М.В. Продуктивність пшениці озимої залежно від попередників. Збірник наукових праць ННЦ «Інститут землеробства НААН». Випуск 2. 2015. С. 106–116.

ЗМІСТ

Бельскіте А.Е., Головаш І.О., Приходько Є.С. Видовий склад іржастих грибів на квітниково-декоративних рослинах.....	3
Melnychenko A.Yu. Introduction of innovations in growing of soraya F1 hybrid strawberry from the seed material.....	4
Сонько А.О. Біопродуктивність лісових екосистем наприкладі ДП «Переяслав-Хмельницький ліспгосп» Студениківське лісництво.....	6
Карпук К.С. Отримання стерильної культури мікропагонів лимону кислого (<i>Citrus aurantifolia</i>) для клонального мікророзмноження.....	7
Стукаленко Е. Бур'яни – боротьба за майбутній урожай.....	9
Васильченко О.Д. Оцінка сортозразків ріпаку ярого за кількістю гілок другого порядку.....	13
Пономаренко С.О. Успадкування стійкості ячменю ярого проти борошнистої роси.....	14
Буряк Є.С. Біологічний потенціал сортів і гібридів буряка столового в умовах дослідного поля Білоцерківського НАУ.....	16
Бурлаченко Д.О. Мінливість довжини колосу у гібридів пшениці м'якої озимої.....	17
Борисенко В.М. Вивчення сортових популяцій ріпаку озимого за тривалістю періодів росту.....	18
Дудка А.М., Туров Р.В. Особливості формування довжини головного колосу пшениці м'якої озимої залежно від гідротермічних умов року.....	20
Гангур І.В., Савега Д.Є. Економічна ефективність вирощування озимої пшениці сортів Богдана та Колос Миронівщини за різних попередників в умовах НВЦ БНАУ.....	22
Осауленко І.М. Ефективність додаткового запилення пшениці озимої в умовах Центрального Лісостепу України.....	24
Пілявський П.С. Досвід вирощування люцерни у суміші з ярими і озимими культурами.....	26
Салтиков В.О. Особливості формування урожайності пшениці озимої під впливом способу сівби.....	27
Олійник О.О. Перспективи запровадження органічних технологій у рослинництві.....	29
Прокопенко Н.А. Енергетична оцінка вирощування сорго цукрового залежно від елементів технології вирощування.....	30
Похила І.К., Сліпченко В.А. Економічна ефективність вирощування бульб картоплі залежно від строків садіння.....	32
Семен Р.М., Чубар В.Ю. Енергетична оцінка вирощування гібридів кукурудзи.....	33
Гаєвська А.А. Landscape peculiarities of Oleksandriya park as a state arboretum.....	35
Загорулько З.П. Особливості проведення рубок догляду в молодняках Іллінецького лісництва ДП «Іллінецьке ЛГ».....	37
Маргинюк Т.В. Особливості насінневого природного поновлення сосни звичайної у руднянському лісництві ДП «Сарненське лісове господарство».....	40
Мельник В.В. Інтродукція, систематика та використання представників роду <i>Spiraea L. (SAD)</i> в садово-пакровому господарстві.....	42
Олійник Д.О. Самшит вічнозелений: досвід і перспективи використання в озелененні.....	44
Пузир О.О., Яценко В.М. Проблеми і завдання лісовідновлення в лісовому господарстві України.....	46
Котинін Ю.М., Яворський В.С. Використання селекційних індексів для оцінки продуктивного потенціалу пшениці ярої.....	48
Лисенко В.І. Особливості поновлення дубових насаджень в умовах ДП «Корсунь-Шевченківське ЛГ».....	49
Коваленко А. Плодові рослини в ландшафтній архітектурі на прикладі м. Біла Церква.....	51
Рябовол А.О. Інтродукція та перспективи використання в озелененні представників роду <i>Magnolia L.</i> в умовах ботанічного саду БНАУ.....	55
Сокур А.В. Історія інтродукції <i>Lavandula angustifolia</i> та використання її в зеленому будівництві на прикладі м. Біла Церква.....	57
Чуднівцев Д.Д. Особливості озеленення і благоустрою прибудинкової території танхаузу.....	59
Поліщук І. Особливості реконструкції саду «Інститутський» у внутрішньому дворі БНАУ.....	61